

III_B

Β. Διδασκαλία των Αρχαίων
Ελληνικών και ΤΠΕ

III_B.1 : Διδασκαλία με ΤΤΠΕ, Γιατί ;

Ερωτήματα

ποιες επιλογές γίνονται τελικά;

ποιες προκρίνονται από το Π.Σ.;

ποιες προβάλλονται από το εγχειρίδιο;

ποιες υποδεικνύονται από το ίδιο το αντικείμενο;

με ποιες στρατηγικές υλοποιούνται;

Το πιο θεμελιώδες ερώτημα:

Τι είδους πολίτες θέλουμε να δημιουργήσει το εκπαιδευτικό μας σύστημα;

Gardner, 1999

Ενεργά
υποκείμενα
ικανά:

να αξιοποιούν δημιουργικά κάθε μέσο επικοινωνίας και κάθε σημειωτικό τρόπο (κείμενα, εικόνες, μουσική κ.ά.)

να κατανοούν και αντιμετωπίζουν κριτικά την νέα πολύπλοκη επικοινωνιακή πραγματικότητα

να σκεφτούν επιστημονικά για τις νέες εφευρέσεις (λ.χ. κλωνοποίηση) και τις νέες προσωπικές επιλογές (λ.χ. αν θα υποβληθούν σε εξέταση του γενετικού τους κώδικα)

να σκεφτούν ιστορικά για τη δική τους κοινωνία

Ν' αναγνωρίζουν την ηθική και την αισθητική (και την απουσία τους) και να επιδιώκουν την ύπαρξή τους.

ΑΡΑ:

Τποια η θέση του μαθήματος των Α.Ε. στη σύγχρονη εκπαίδευση;

και

Πώς αυτή μπορεί να γίνει αποτελεσματικότερη με τη χρήση των Τ.Τ.Ε.;

δέον γενέσθαι:

μετάθεση κέντρου βάρους της διδασκαλίας

από

την παροχή γνώσεων

την παθητική
απομνημόνευση

σε

ενεργητική-κριτική μάθηση

ανάπτυξη ικανοτήτων για
γόνιμη διαχείριση της γνώσης

συνεπάγεται

δημιουργική σύνδεση αρχαίου - σύγχρονου κόσμου

εξέταση κοινών σημείων ΑΕ με ΝΕ γλώσσα.

σύγκριση με τη σύγχρονη ζωή

μελέτη της ανθρώπινης εμπειρίας

ευαισθητοποίηση του μαθητή ως προς το μάθημα

Χρήση ΤΠΕ

Ωφέλιμη: όχι ως άλλο ένα εργαλείο (με τη λογική του βιβλίου)

περιβάλλον εργασίας νέας διδακτικής- παιδαγωγικής λογικής

διευκολύνει:

ανάπτυξη δεξιοτήτων για αναζήτηση πληροφοριών

κριτική επεξεργασία και συνθετική παρουσίαση δεδομένων

χρήση πολυτροπικών κειμένων-ποικίλων σημειωτικών πόρων

πραχμάτευση ενός θέματος από διαφορετικές οπτικές γωνίες

πειραματισμό κατά το γράψιμο

παραστατικότητα στην παρουσίαση

συνεργατική μάθηση-ανάπτυξη πρωτοβουλιών στην ομάδα

Διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών και ΤΠΕ: Πού και πώς;

Δε χρειάζεται να εφεύρουμε νέες μεθόδους προσέγγισης

επιλέγουμε όσες εφαρμόζονται με νέες στρατηγικές διδακτικής

στόχος:

ενίσχυση της ενεργητικής-κριτικής μάθησης

διεύρυνση της γλωσσικής κατάρτισης

καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων.

βασικές στρατηγικές δημιουργικής αξιοποίησης των ΤΠΕ κατά:

την εκμάθηση της ΑΕ γλώσσας

την προσέγγιση του ΑΕ πολιτισμού;

την ανάγνωση της ΑΕ γραμματείας

(α) ΑΕ γλώσσα και γραμματεία

δεν πρέπει να ξεχνούμε ...

Γλώσσα νεκρή: δε χρησιμοποιείται σε αυθεντική επικοινωνία.

Διαφοροποιείται η διδασκαλία σε σχέση με μητρικής ή ξένων γλωσσών

Ήταν ζωντανός οργανισμός σε εξέλιξη:
αποτυπώματα διασώζονται σε ποικίλα κείμενα διαφορετικών εποχών

Λαμβάνουμε υπόψη
μας τις παραμέτρους:

Δεν αποστηθίζουν:

μεμονωμένους τύπους γραμματικής

κανόνες σύνταξης λέξεων

γλωσσικούς τύπους

Λαμβάνουμε υπόψη μας τις παραμέτρους:...

προσπαθούμε να
κατανοήσουν βαθύτερα

τις μορφολογικές και συντακτικές δομές μιας φράσης
τη λειτουργία τους για την κατασκευή του κειμένου.
το κείμενο στο οποίο εντάσσονται.

Δε μελετούμε

μεμονωμένες προτάσεις ή σύντομα αποσπάσματα

αλλά

αλλά ευρύτερες ενότητες λόγου

με λογική και θεματική αυτοτέλεια.

Εντάσσουμε
τα κείμενα:

στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο παραγωγής τους.

Προς την κατεύθυνση αυτή...

παρέχουν χρήσιμο υποστηρικτικό υλικό οι ΤΠΕ

Τα ανοιχτά
διερευνητικά
περιβάλλοντα

που περιέχουν:

σώματα ΑΕ κειμένων

εργαλεία

αναζήτηση λέξεων

δημιουργία συμφραστικών
πινάκων σε ΑΕ κείμενα

δυνατότητες:

γλωσσικής επεξεργασίας

διερευνητικής εκμάθησης ΑΕ

(βλ. διδ. πρόταση IV, κεφ. 5.2)

εξοικείωσης με γλωσσικά
φαινόμενα-συντακτικές δομές

γίνεται κατανοητή η λειτουργία τους

χωρίς να απαιτείται γνώση της σχετικής ορολογίας

(λ.χ. το ρήμα και το πρόσωπο που ενεργεί, το ρήμα με τα
συμπληρώματά του, αντικείμενα και προσδιορισμούς κ.ο.κ.).

Δυνατότητες...

Να γνωρίσουν ποικίλους τρόπους έκφρασης και διαφορετικής σημασιοδότησης σε διαφορετικά συμφραζόμενα

Να συνειδητοποιήσουν τη λειτουργία των λέξεων στο συνταγματικό και παραδειγματικό άξονα

Να διερευνήσουν τις κατασκευαστικές αρχές των λέξεων

Να κατανοήσουν τους στενούς δεσμούς ετυμολογίας και σημασίας

λογισμικά επεξεργασίας κειμένου

υποστηρίζουν δημιουργικά

τη γλωσσική επεξεργασία

την αναγνωστική διαδικασία

Επιτρέπουν σύνταξη απλών ή σύνθετων διαγραμμάτων

αναδεικνύοντας τη δομή και τον τρόπο συγκρότησης του κειμένου

τα θεματικά κέντρα

ο χώρος - χρόνος δράσης

τα υποκείμενα

η διαδοχή των γεγονότων

η σχέση αιτίου-αιτιατού κλπ

δυνατότητα αναδόμησης ενός κειμένου

με αντικαταστάσεις λέξεων ή φράσεων στο συνταγματικό ή τον παραδειγματικό άξονα

τονισμό κρίσιμων γλωσσικών στοιχείων

(λ.χ. συνδέσμων, ονοματικών συνόλων, υφολογικών σχημάτων κ.ο.κ.)

λογισμικά πρακτικής και εξάσκησης Drill and Practice

μέσο γραμματισμού: λειτουργεί με άξονα την τεχνολογία του εντύπου

μπορούν να χρησιμοποιηθούν υποστηρικτικά

αποτελεσματικότερη η αφομοίωση
τύπων και δομών του ΑΕ λόγου

παρέχουν δυνατότητες αυτονομίας στη
μάθηση και προσωπικής εξάσκησης.

αρχαιογνωστικοί
δικτυακοί τόποι

περιέχουν

σώματα ΑΕ κειμένων και μεταφράσεων

λεξικά γλωσσικά και εγκυκλοπαιδικά της
ΑΕ γλώσσας και γραμματείας

εγχειρίδια γραμματικής και σύνταξης

σχόλια πραγματολογικά και ερμηνευτικά.

αρχαιολογικό εικονογραφικό υλικό

γραμματολογικές πληροφορίες

βάσεις δεδομένων | μελέτες | χάρτες

βιβλιογραφικούς καταλόγους κ.ά

λειτουργούν ως
ψηφιακές βιβλιοθήκες

άμεση πρόσβαση σε άφθονες πηγές
γραμματειακές και αρχαιολογικές

δεν υπάρχουν όλες σε έντυπη μορφή

(β) ΑΕ γραμματεία και πολιτισμός

Στο πλαίσιο ολιστικής προσέγγισης του μαθήματος

Ενίσχυση της αυτογνωσίας

Ένταξη των μαθητών στο σύγχρονο κόσμο

Προκρίνονται: η κειμενική,

η διακειμενική και

η διαθεματική προσέγγιση.

ΟΙ ΤΤΠΕ προς την κατεύθυνση αυτή...

αρχαιογνωστικοί δικτυακοί τόποι.

ποικιλία κειμένων : το ίδιο θέμα σε διαφορετικές εποχές.

κείμενα – μεταφράσεις → επαφή με συνολικά ΑΕ λογοτεχνικά έργα.

Αναδεικνύεται η μετάφραση ως ερμηνευτικό εργαλείο.

χώρος ενοποίησης: φιλολογίας, αρχαιολογίας, ιστορίας, γεωγραφίας, τέχνης → ευνοούν διαθεματική προσέγγιση των ΑΕ κειμένων.

επιτρέπουν ανασύνθεση ποικίλων όψεων ΑΕ τέχνης: λ.χ. βιντεοσκοπημένα αποσπάσματα παραστάσεων σε αρχαία θέατρα.

Λογισμικά προγράμματα:

πολυτροπική επεξεργασία κειμένου

λογιστικά φύλλα

προγράμματα παρουσίασης

εργαλεία δικτυακής δημοσίευσης

σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας

Η αξιοποίηση βοηθά τους μαθητές να περάσουν:

από την ανάγνωση και πρόσληψη

στη γραφή και δημιουργία.

